

O'ZBEKISTONNING 2030-YILGACHA KAMBAG'ALIKNI
QISQARTIRISH STRATEGIYASI

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti

Iqtisodiyot yo'nalishi 1-kurs talabasi

Mengaliyev Shaxboz

e-mail:mengaliyevshaxboz8@gmail.com

Annotatsiya: *Mazkur maqolada O'zbekiston Respublikasida 2030-yilgacha mo'ljallangan kambag'allikni qisqartirish strategiyasining maqsad va vazifalari, asosiy yo'nalishlari hamda kutilayotgan natijalari tahlil qilinadi. Shuningdek, iqtisodiy o'sishning inklyuziv modeli, ijtimoiy himoya tizimini isloh qilish, bandlik siyosati, ta'lim va sog'liqni saqlash sohalaridagi islohotlarning kambag'allikni kamaytirishdagi o'rni yoritib beriladi. Maqolada hukumat tashabbuslari, sektorlar kesimidagi dasturlar va hududiy tengsizliklarni bartaraf etish choralari ilmiy-nazariy jihatdan asoslanadi. Shuningdek, strategiyaning hududlar bo'yicha tengsizlikni kamaytirish, aholining real daromadlarini oshirish hamda global iqtisodiy o'zgarishlarga moslashuvchanlikni kuchaytirishdagi o'rni batafsil ochib berilgan.*

Kalit so'zlar: *kambag'allik, kambag'allikni qisqartirish, ijtimoiy himoya, ijtimoiy reyestr, bandlik, mehnat bozori, inklyuziv iqtisodiy o'sish, iqtisodiy islohotlar, investitsiyalar, inson kapitali, ta'lim sifati, sog'liqni saqlash, hududiy tengsizlik, ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish, qishloq infratuzilmasi, tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash, davlat dasturlari, yoshla*

UZBEKISTAN'S STRATEGY FOR POVERTY REDUCTION BY 2030

Annotation: *This article analyzes the goals and objectives, main directions, and expected outcomes of Uzbekistan's strategy for poverty reduction by 2030. It also highlights the role of an inclusive model of economic growth, reforms in the social protection system, employment policies, and improvements in education and healthcare in reducing poverty. The article provides a scientific and theoretical basis for government initiatives, sectoral programs, and measures to eliminate regional disparities. Additionally, it examines in detail the strategy's role in reducing regional inequalities, increasing the population's real incomes, and enhancing adaptability to global economic changes.*

Keywords: *poverty, poverty reduction, social protection, social registry, employment, labor market, inclusive economic growth, economic reforms, investments, human capital, quality of education, healthcare, regional*

inequality, socio-economic development, rural infrastructure, support for entrepreneurship, state programs, youth

СТРАТЕГИЯ СОКРАЩЕНИЯ БЕДНОСТИ В УЗБЕКИСТАНЕ ДО 2030 ГОДА

Аннотация: *В данной статье анализируются цели и задачи, основные направления и ожидаемые результаты стратегии сокращения бедности в Республике Узбекистан до 2030 года. Также освещается роль инклюзивной модели экономического роста, реформ системы социальной защиты, политики занятости, а также реформ в сферах образования и здравоохранения в снижении бедности. В статье научно-теоретически обосновываются инициативы правительства, программы по секторам и меры по устранению региональных диспропорций. Кроме того, подробно рассматривается роль стратегии в сокращении регионального неравенства, повышении реальных доходов населения и укреплении устойчивости к глобальным экономическим изменениям.*

Ключевые слова: *бедность, сокращение бедности, социальная защита, социальный реестр, занятость, рынок труда, инклюзивный экономический рост, экономические реформы, инвестиции, человеческий капитал, качество образования, здравоохранение, региональное неравенство, социально-экономическое развитие, сельская инфраструктура, поддержка предпринимательства, государственные программы, молодежь*

2030-yilgacha mo'ljallangan strategiya mamlakatning uzoq muddatli rivojlanish rejalari bilan uyg'unlashgan bo'lib, kambag'allikni kamaytirishning asosiy yo'nalishlarini belgilaydi. Ushbu strategiya aholining ijtimoiy himoyasi, ta'lim va sog'liqni saqlash tizimini rivojlantirish, bandlik va daromad manbalarini kengaytirishga qaratilgan kompleks chora-tadbirlarni o'z ichiga oladi. Strategiyada ijtimoiy himoya tizimini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilgan. Bu nafaqat moddiy yordam ko'rsatish, balki aholining ijtimoiy imkoniyatlarini kengaytirish, ta'lim va sog'liqni saqlash xizmatlariga erkin kirish imkonini yaratish orqali amalga oshiriladi. Shu bilan birga, kambag'allikni qisqartirishning barqaror modeli aholining o'zini o'zi ta'minlay olishi va iqtisodiy faolligini oshirishga qaratilgan.

O'zbekiston strategiyasida innovatsion texnologiyalarni joriy etish kambag'allikni qisqartirishda muhim vosita sifatida ko'riladi. Raqamli iqtisodiyot, elektron xizmatlar, agrar sohada zamonaviy texnologiyalar va ishbilarmonlikni qo'llab-quvvatlash orqali iqtisodiy samaradorlik oshiriladi.

Strategiyaning samarali amalga oshirilishi uchun muntazam monitoring va baholash mexanizmi tashkil etiladi. Bu kambag'allik darajasining kamayishini o'lchash, chora-tadbirlarning natijadorligini tahlil qilish va kerak bo'lganda strategik yo'nalishlarni qayta ko'rib chiqishga imkon beradi.

Kambag'allik masalasi – har qanday davlatning ijtimoiy-iqtisodiy barqarorligini ta'minlashdagi eng muhim vazifalardan biridir. O'zbekiston Respublikasi mustaqillikka erishganidan so'ng iqtisodiy va ijtimoiy sohalarda keng qamrovli islohotlar olib borilmoqda. So'nggi yillarda mamlakatda kambag'allikni qisqartirish, aholining turmush darajasini oshirish va ijtimoiy himoyani kuchaytirish borasida strategik hujjatlar ishlab chiqildi.

O'zbekistonning 2030-yilgacha kambag'allikni qisqartirish strategiyasi bir nechta asosiy yo'nalishlar atrofida shakllangan bo'lib, ularning barchasi bir-biri bilan uzviy bog'langan va mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishini ta'minlashga qaratilgan. Strategiyaning birinchi va eng muhim yo'nalishi inklyuziv iqtisodiy o'sish bo'lib, bu orqali iqtisodiy natijalar jamiyatning barcha qatlamlariga teng taqsimlanadi. Inklyuziv o'sish modeli orqali sanoat va xizmatlar sektorini rivojlantirish, qishloq xo'jaligida samaradorlikni oshirish va kichik biznesni qo'llab-quvvatlash rejalashtirilgan. Shu bilan birga, innovatsion va “yashil iqtisodiyot” loyihalarini joriy etish, yangi ish o'rinlari yaratish va investitsiya muhitini yaxshilash kambag'allikni kamaytirishning asosiy vositalari sifatida ko'zda tutilgan.

Strategiyaning ikkinchi yo'nalishi bandlik siyosatini kuchaytirishdir. Mehnat bozori islohotlari orqali aholi, ayniqsa yoshlar va ayollar, barqaror daromad manbalariga ega bo'lish imkoniyatiga ega bo'ladi. Har yili yuz minglab yangi ish o'rinlari yaratish, kasb-hunar markazlarida malakali kadrlarni tayyorlash, qayta tayyorlash va malakalarni oshirish dasturlari amalga oshiriladi. Mehnat migrantlariga ko'rsatiladigan huquqiy va iqtisodiy yordam ham strategiyaning samarali mexanizmlaridan biridir. Shu yo'l bilan bandlikni oshirish, aholining daromadlarini barqaror ta'minlash va kambag'allikning asosiy sabablarini bartaraf etish mumkin bo'ladi.

Uchinchi yo'nalish ijtimoiy himoya tizimini modernizatsiya qilishdir. “Ijtimoiy reyestr” orqali aholining ehtiyojmand qatlamlari aniqlanadi va ularga manzilli yordam ko'rsatiladi. Bolalar nafaqasi, uy-joy subsidiyalari, moddiy yordamlar va nogironligi bo'lgan shaxslar uchun maxsus xizmatlar tizimi kengaytiriladi. Manzilli va adolatli yordam mexanizmlari nafaqat resurslardan samarali foydalanishni ta'minlaydi, balki aholining eng ehtiyojmand qatlamini qo'llab-quvvatlaydi va ijtimoiy adolatni mustahkamlaydi.

To'rtinchi yo'nalish ta'lim tizimini modernizatsiya qilish va inson kapitalini rivojlantirishdir. Ta'lim orqali kambag'allikni kamaytirish uzoq

muddatli va barqaror natija beradi. Maktabgacha ta’lim qamrovini oshirish, maktab va oliy ta’lim sifatini yaxshilash, STEM fanlari va zamonaviy o’quv dasturlarini joriy etish orqali yoshlar mehnat bozorida yuqori talabga ega bo’lishi mumkin.

1-rasim

Kambag’alikni qisqartirishning asosiy yo’nalishlari – bu davlat yoki jamiyat tomonidan kambag’allikni kamaytirish va aholining turmush darajasini yaxshilash maqsadida amalga oshiriladigan asosiy strategik chora-tadbirlar va yo’nalishlar majmui.

□ **Iqtisodiy rivojlanish va bandlikni oshirish**

Kambag’allikni kamaytirishning birinchi va asosiy yo’nalishi – mamlakatda barqaror iqtisodiy o’sishni ta’minlash va ish bilan bandlikni oshirishdir. Bu kichik va o’rta biznesni rivojlantirish, yangi ish o’rinlari yaratish, innovatsion texnologiyalarni tatbiq etish va investitsiyalarni jalb qilish orqali amalga oshiriladi. Shu yo’l bilan aholining daromad manbalari kengayadi va iqtisodiy mustaqillik oshadi.

□ **Daromadlarni oshirish va ijtimoiy himoya tizimi**

Kambag'allikni qisqartirishda aholi daromadlarini ko'paytirish va ijtimoiy himoya tizimini takomillashtirish muhim ahamiyatga ega. Bunda kam ta'minlangan aholiga nafaqa, subsidiya va moddiy yordam ko'rsatiladi, shuningdek, oilaviy tadbirkorlik, mikrokreditlash va ishbilarmonlik imkoniyatlari kengaytiriladi.

□ **Ta'lim va kasbiy tayyorgarlikni rivojlantirish**

Aholining malakasini oshirish va kasb-hunar tayyorgarligini kuchaytirish kambag'allikni kamaytirishning samarali yo'nalishlaridan biridir. Bu yoshlar va ayollar bandligini ta'minlash, ish bozorida raqobatbardosh malaka egallash va zamonaviy ishbilarmonlik ko'nikmalarini oshirishga xizmat qiladi.

□ **Sog'liqni saqlash xizmatlarini yaxshilash**

Sog'lom aholi kambag'allikni qisqartirishda muhim rol o'ynaydi. Shu sababli, tibbiy xizmatlar sifatini oshirish, profilaktik tadbirlarni kuchaytirish va sog'liqni saqlash xizmatlariga keng kirish imkonini yaratish strategiyaning asosiy yo'nalishlaridan biridir.

□ **Hududlarni rivojlanishi va tenglikni ta'minlash**

Kambag'allikni qisqartirish uchun shahar va qishloq hududlarida iqtisodiy farqlarni kamaytirish, infratuzilma va xizmatlar bilan ta'minlash zarur. Bu aholining turmush darajasini oshirish va kambag'allikni barqaror kamaytirishga yordam beradi.

O'zbekistonning 2030-yilgacha kambag'allikni qisqartirish strategiyasi mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy barqarorligini ta'minlash, aholining turmush darajasini oshirish va barqaror rivojlanish yo'lida muhim hujjatdir. Strategiya nafaqat moddiy yordam ko'rsatish, balki ta'lim, sog'liqni saqlash va bandlik imkoniyatlarini kengaytirish orqali aholining iqtisodiy faolligini oshirishga qaratilgan. Innovatsion texnologiyalar va monitoring tizimi esa strategiyaning samaradorligini ta'minlashga xizmat qiladi. Shu bilan, O'zbekiston kambag'allikni sezilarli darajada qisqartirish va 2030-yilda yanada barqaror va rivojlangan jamiyatni yaratish yo'lida muhim qadamlarni amalga oshirmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAER:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining ijtimoiy siyosat va kambag'allikni qisqartirishga oid Farmon va qarorlari.
2. "Kambag'allikni qisqartirish strategiyasi – 2030" rasmiy hujjatlari.
3. Jahon banki va Osiyo taraqqiyot bankining O'zbekiston bo'yicha tahliliy hisobotlari.
4. Mehnat va bandlik vazirligi statistik ma'lumotlari.

5. “Ijtimoiy reyestr” agentligi rasmiy ma’lumotlari.

6. O‘zbekiston Respublikasi Iqtisodiy taraqqiyot va kambag‘allikni qisqartirish vazirligining yillik hisobotlari.

